

Pfv.IV.21.433/2015/3.szám

A Kúria a Bősze-Magyar Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Keller András ügyvéd által képviselt alperes ellen megállapítás iránt a Kaposvári Törvényszék előtt 11.P.21.204/2014. számon megindított és a Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.024/2015/4. számú jogerős ítéletével befejezett perében a felperes által 22. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

i t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a .. nyilvántartásba való bejegyzésére 1998. július 10-én került sor. 2006. december 28-án .. változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő a Tolna Megyei Bíróságnál a 2006. december 14-én megtartott közgyűlés alapján. A Tolna Megyei Bíróság Pk.60.086/1998/9. számú végzésével bejegyezte, hogy a vadászegyesület neve ..re változott, az Alapszabály módosításának időpontja pedig 2006. december 14. Ebben az időpontban a felperes a .. tagja volt és részt vett az ezen a napon megtartott közgyűlésen, amelyet saját kezű aláírásával igazolt a jelenléti íven. A felperes tagsági viszonya 2009. március 1-jén szűnt meg a felmondásával.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a 2006. december 14-én kelt .. közgyűlési jegyzőkönyve nem létező, semmis okirat, a benne foglalt határozatok érvénytelenek, illetve

hatálytalanok. A 2006. december 14. napjára dátumozott alapszabály elfogadására a közgyűlésen nem került sor, továbbá, hogy a Tolna Megyei Bíróság Pk.60.086/1998/9. számú végzése törvénysértő, arra jogot alapítani nem lehet. Továbbá annak megállapítását is kérte, hogy a .. nem jogutódja a bíróság által bejegyzett ..nek. A .. 2004. április 9. napjától nem rendelkezik a törvényes működési feltételekhez szükséges létszámmal, ezért az egyesület törlése iránt szükséges intézkedések meghozatalát is kérte.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította. Álláspontja szerint a megállapítási kereset előterjesztésének a Pp. 123. §-ában meghatározott együttes feltétele közül a jogvédelem szükségessége hiányzik, ezért keresetösségi jog hiányában a felperes keresetét elutasította. Kifejtette, hogy a felperes tagsági viszonya és az 1998. évi II. törvény 10. § (1) bekezdése alapján a vadászegyesület közgyűlésének törvénysértő határozatát 30 napon belül megtámadhatta volna, jogainak megóvására az Etv. 10. § (1) bekezdésében meghatározott keresetindítás szolgált volna. A bíróság végzésének törvénysértő volta megállapítására a jelen eljárásban nincs lehetőség, mint ahogy azt sem állapíthatja meg a peres eljárásban a bíróság, hogy az alperes vadászegyesület nem jogutódja a ..nek, továbbá arra sincs lehetőség, hogy a keresetben írt szükséges intézkedéseket a bíróság meghozza, mivel az egyesület törlése iránt az ügyész terjeszthet elő keresetet.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A Ptk. 2. § (1) bekezdése és a Pp. 123. §-a alapján vizsgálta a felperes jogi érdekének fennállását. A felperes ezt abban jelölte meg, hogy a .. sem jogutódként, sem másképp érvényesen és hatályosan nem jött létre, nem rendelkezik az egyesület fennállásához szükséges taglétszámmal, illetve azt a személyt, aki képviselőként eljár sem törvényes képviselőnek, sem elnöknek nem lehet tekinteni. Előadta azt is, hogy az alperes a 2006. december 14-i taggyűlési jegyzőkönyvvel érte el azt, hogy a vadászati jog jogosultjaként bejegyezzék, és így megfoszthatta a vadászati jogosultságától a ..ot, amelynek a felperes is tagja volt. Álláspontja szerint a kért megállapításra azért van szükség, hogy az ügyész az alperes megszüntetése érdekében felléphessen. A felperes ilyen irányú kezdeményezését az ügyész azzal utasította el, hogy nincs olyan határozat, amely a taggyűlési jegyzőkönyv érvénytelenségét megállapítaná. Az ítélet tábla kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek a kereset szerinti megállapításhoz jogi érdeke nem fűződik, ezért a keresetösségi joga nem áll fenn. Azt kellett volna igazolni a felperesnek, hogy az ügyben hozott döntés a saját élet- és jogviszonyaira kihat, jogokat vagy kötelezettségeket keletkeztet számára vagy valamely

kötelezettség alól szabadul, illetőleg jogvédelmet nyerhet. A felperes szerint azonban nem a saját jogai, hanem a .. joga sérült, ezért saját személyében keresetösségi joga nem áll fenn.

Rámutatott az ítélet tábla, hogy a bíróság végzésének törvénysértő voltát megállapítási keresettel nem lehet kérni, a bírósági határozatokkal szemben a Pp. szerinti jogorvoslatok vehetők ugyanis igénybe. Az egyesület törlése a vonatkozó szabályok szerinti eljárás keretében lehetséges, jelen perben erre nincsen mód. Mellőzte az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásából a Szekszárdi Járásbíróság ítéletében megállapított tényeket, illetve a felperes tagsági jogviszonya fennállására és a közgyűlési határozat felülvizsgálata iránti kereset előterjesztésének határidejére vonatkozó megállapításokat, mivel a keresetösségi jog hiánya miatt a keresetet el kellett utasítani.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését kérte az elsőfokú ítéletre is kiterjedően és a keresetnek teljes egészében helyt adó ítélet meghozatalát indítványozta, másodlagosan a másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte, harmadlagosan az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását indítványozta.

A felperes álláspontja szerint az ügyben eljáró bíróságok hiányosan állapították meg a tényállást.

A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint az eljáró bíróságok tévedtek abban a kérdésben, hogy a megállapítási kereset feltételei nem állnak fenn. Álláspontja szerint annak azért van helye, mert a kereseti kérelmét az egyesületi törvényben meghatározott jogvesztő határidőben már nem tudta előterjeszteni, de valótlán tartalmú, semmis közgyűlés, illetve közgyűlési jegyzőkönyv alapján működik az egyesület. Az egyesületi törvény által kogensen előírt minimális taglétszám (10 fő) hiányában a .. 2006. december 14-én megtartott közgyűlése és az ott hozott határozatok nem csupán érvénytelenek, hanem semmisek. A semmis, jogilag nem létező jegyzőkönyv felhasználásával megtévesztették a Tolna Megyei Bíróságot, aki így adott helyt a bejegyzési kérelemnek.

Jogszabálysértő az elsőfokú ítélet azért is, mert mind a Szekszárdi Városi Bíróság előtti, mind a Szekszárdi Törvényszék előtti eljárást meghivatkozva, azonban megállapításokat kizárólag az elsőfokú ítélet indokolásából veszi át, holott a másodfokú bíróság új jogi álláspontra helyezkedett e kérdésben. A kereset benyújtása, az igény érvényesítése a felperes jogainak alperessel szembeni megóvása végett szükséges, mert a .. sem jogutódként, sem másképpen érvényesen és hatályosan nem jött létre, nem rendelkezik az egyesület fennállásához szükséges taglétszámmal. Azt a személyt, aki képviselőként eljár, sem törvényes képviselőnek, sem elnöknek nem lehet tekinteni, teljesítést pedig a felperes a jogviszony

természeténél fogva nem követelhet, hiszen földtulajdonos, illetve egyesületi határozat megsemmisítése, illetve hatályon kívül helyezése iránti közigazgatási, polgári peres eljárást nem tud indítani, ugyanis ezen ügyek egy része lezárult és a határidők eltelték. Az elévülés szóba sem jöhet jelen esetben az állandósult joggyakorlatra figyelemmel. Tévesen alkalmazták tehát az eljáró bíróságok a Pp. 3. § (1) bekezdésében meghatározott jogi érdeket, a Pp. 123. §-át és a Ptk. 2. § (1) bekezdését. Megszegte az első-másodfokú bíróság határozatában a Pp. 221. §-ának előírásait, a másodfokú bíróság rendkívül röviden indokolta a kereset megalapozatlanságát és csupán leszögezte, hogy a felperesnek a megállapításhoz jogi érdeke nem fűződik. Téves az a megállapítás, hogy az alperes eljárása folytán nem a felperes jogai, hanem a .. joga sérült. Valójában az egyesület tagjaként eljáró felperes jogai sérültek, másrészt a személyét valótlanul felhasználták a valótlan adatok bírósági nyilvántartásba történő szerepeltetéséhez, jogait nem tudta megfelelően és jogszerűen gyakorolni. A 2006. december 14-ére dátumozott közgyűléshez benyújtott jelenléti íven a neve és lakcíme szerepel, az aláírása nem, azonban a bírósági bejegyzési eljárásban ezt nem vették figyelembe, hogy maga is jelen volt az egyesület közgyűlésén.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (Etv.) 3. § (1) bekezdése értelmében a társadalmi szervezet olyan önkéntesen létrehozott, önkormányzattal rendelkező szervezet, amely az alapszabályban meghatározott célra alakul, nyilvántartott tagsággal rendelkezik, és céljának elérésére szervezi tagjai tevékenységét. Az Etv. 10. § (1) bekezdése értelmében a társadalmi szervezet valamely szervének törvénysértő határozatát bármely tag a meghozatalától számított 30 napon belül a bíróság előtt megtámadhatja.

A felperes a 2006. december 14-i közgyűlésen elfogadott határozatokat nem támadta meg. Ezért ebben a perben nem vitathatja a közgyűlés megtartásának körülményeit. Amennyiben azzal kapcsolatban kifogásai voltak, a határozatokat kellett volna törvényes határidőn belül megtámadnia. A társadalmi szervezet autonómiájába ugyanis a bíróság egyéb módon nem avatkozhat be.

Az Etv. 15. § (7) bekezdése szerint a nyilvántartásba bejegyzett adatok változását - a változástól számított hatvan napon belül - a bíróságnak be kell jelenteni; a bejelentésre az (1)-(6) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni. Az (1)-(6) bekezdésben foglaltak szerint a bírósággal való kapcsolattartásra a képviselő jogosult, ezért a változásbejelentésre, a semmis bejegyzés törlésére vonatkozóan csak a képviselő terjeszthet elő kérelmet. Ez a rendelkezés azonban nem zárja el a tagot attól, hogy a

törvényesség helyreállítása érdekében fellepjen. Ha azt észleli, hogy a társadalmi szervezet nem törvényesen működik, az ügyészhez fordulhat kérelmével, mert az Etv. 14.§-a szerint az ügyészség gyakorolja a társadalmi szervezetek felett a törvényességi felügyeleti jogot.

A fentiek szerint a jogszabály nem tiltja, hanem feljogosítja a képviselőket a bíróság részére való bejelentés megtételére. Ebből azonban az is következik, hogy más erre nem jogosult. Az alperes törvényes működésének helyreállíthatósága érdekében az ügyésznek kell keresetet benyújtania a bírósághoz.

A társadalmi szervezet alapításával a tagok létrehoznak egy olyan jogi személyt, amelynek a képviseletére a tagok tagsági jogviszonyuk alapján nem jogosultak. A szervezet szervezeti képviseletére a vezető jogosult, melyet a tagok választanak meg. A törvény azért biztosítja a tagok számára a törvényt sértő határozatok megtámadásának jogát, hogy ezzel biztosítsa számukra a törvényt sértő határozatokkal szembeni jogorvoslati lehetőséget.

A Pp. 123. §-a értelmében ha a kereseti kérelem számadási kötelezettség megállapítására irányul, a felperes ezzel együtt kérheti az általa előterjesztett számadás helyességének megállapítását is. Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet. E rendelkezésből következően megállapítási kereset akkor terjeszthető elő, ha egyrészt fennáll a jogvédelem szükségessége, másrészt a teljesítés nem követelhető.

A jogvédelem szükségessége azt jelenti, hogy a felperes oldalán legyen olyan anyagi jogi jogosultság, amely védelemre szorul (BH 2008.270.).

A keresettel érintett jogviszony alapján a Pp. 123. §-ának keretein belül lehet azt vizsgálni, hogy a megállapítási kereset érvényesítésének feltételei fennállnak-e. Annak hiányában a megállapítás iránt előterjesztett keresetet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani.

A másodfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a Pp. 123. §-a alapján megállapításra irányuló kereset előterjesztésére nem volt lehetőség. A jogvédelem szükségessége ugyanis nem állt fenn a felperes oldalán.

A fentiekből kitűnően a tag sérelmének orvoslására megfelelő jogi eszközök állnak rendelkezésre. Ezekkel a felperes nem élt. Helyesen foglaltak tehát állást az ügyben eljáró bíróságok, amikor kifejtették, hogy e körben megállapítás iránti kereset előterjesztésének nincs helye.

Mindezekre tekintettel a jogerős ítélet jogszabálysértés nélkül utasította el a felperes keresetét, ezért a Kúria azt a Pp. 275. § (3) bekezdésének megfelelően hatályában fenntartotta.

Az alperes részéről felülvizsgálati eljárás költség nem merült

fel, így arról rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2015. december 9.

*Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Böszörményiné dr. Kovács
Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád s.k.
bíró*

A kiadmány hitelével:

AM

írnok